

Til brugerudvalget for Fødevarestatistik

Fiskeristatistik i Danmarks Statistik. Status.

- Indledning og baggrund* Danmarks Statistik overtog fra 1. januar 2009 ansvaret for udarbejdelse af regnskabsstatistikkerne på Fødevareområdet fra Fødevareøkonomisk Institut på Københavns Universitet. Udarbejdelse af statistikkerne sker i samarbejde med Fødevareministeriet og Fødevareøkonomisk Institut, jf. aktstykke nr. 84/2008-9. Som grundlag for samarbejdet blev der pr. 23. april 2009 indgået en aftale mellem Danmarks Statistik og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.
- Udarbejdelse af statistikkerne* Regnskabsstatistikken for Akvakultur udkom 29. november og Regnskabsstatistikken for Fiskeri udkom d. 13. december. Publiceringen skete i henhold til DSTs retningslinjer, dvs. med en forhåndsannoncering fredagen før samt udsendelse af et nummer af "Nyt fra Danmarks Statistik" og med en samtidig klarmelding af adgang til data i statistikbanken kl. 9.00 på udgivelsesdagen. Tabellerne i statistikbanken er ledsaget af detaljerede opdaterede varedeklarationer på hjemmesiden. Derudover er fortsat adgang til yderligere oplysninger på DSTs hjemmeside.
- Publikationer for akvakultur og fiskeri* Publikationen for akvakultur blev offentliggjort i december, mens den tilsvarende publikation for fiskeri forventes ultimo januar. I sidstnævnte indarbejdes i samarbejde med FOI og fiskerisøjlen i NaturErhvervstyrelsen et afsnit om fiskerirettigheder.

EU-relationer

I EU-sammenhæng opfattes data fra regnskabsstatistikkerne for fiskeri og akvakultur ikke som statistiske oplysninger, og statistikkerne er derfor ikke omfattet af den "statistical law", som administreres af Eurostat. For data vedrørende fisk er samarbejdet mellem Eurostat og DG Mare begrænset, hvilket indebærer, at definitioner og begreber kan afvige fra de tilsvarende for andre erhverv.

- Fiskeridata og EU* Data for fiskeri, akvakultur og fiskeindustri skal sendes til DG Mare (EU's generaldirektorat for fiskeri) i form af detaljerede tabeller, når DG Mare udsender et såkaldt datacall, hvorefter data skal være leveret indenfor 20 arbejdsdage. For fiskeri sker dette typisk et par gange årligt, men er i 2011 kun sket en enkelt gang. For fiskeindustri er første sæt data blevet sendt til DG Mare i 2010 og andet i 2011 af FOI, der står for denne del af data. I 2011 har der endvidere været det første "call for data" nogensinde for akvakultur. Data leveres til JRC (Joint Research Center - EU organ i Ispra, Italien, der i denne sammenhæng fungerer som sekretariat for DG Mare), der samler data for landene i en database, som kan anvendes af kommissionen og forskere knyttet til kommissionen. Dataleverancerne samt landenes budgetter og tekniske rapporter bliver efterfølgende valideret af grupper af uafhængige eksperter udvalgt af DG Mare.
- EU-audit* Medio juli havde DST og DTU Aqua besøg af to auditgrupper fra DG Mare – en revisionsgruppe, der gennemgik økonomien i den danske dataindsamling og en faglig gruppe, der har fået til opgave at validere kvaliteten af landenes dataindsamling på fiskeriområdet. Revisionsgruppen havde på linje med et tilsvarende besøg for nogle år siden kun nogle enkelte bemærkninger til de økonomiske oplysninger. Den endelige rapport er modtaget og de berørte institutioner har aftalt, hvorledes bemærkningerne kan undgås fremover. Den faglige gruppe havde aftalt med kommissionen at starte med Danmark med udgangspunkt i en forventning om en høj kvalitet, der efterfølgende ville kunne anvendes som benchmark for de øvrige lande. I henhold til den særdeles rosede og

meget detaljerede rapport fra gruppen til kommissionen blev forventningerne opfyldt: "The team is very satisfied with the findings of the mission to Denmark with respect to the organisation of data collection, the design and completeness of databases and the methods for data collection and calculation of estimates from samples. The completion of tables for programme monitoring has been also checked. Accordingly, the team considers that undertaking the first monitoring mission to Denmark can effectively provide a benchmark for future missions."

EU-møder om fisk og akvakultur

Af ressourcemæssige årsager har DST kun deltaget i et enkelt af de mulige ekspertgruppemøder og workshops om økonomiske data – alle af en uges varighed. Efter ønske fra de respektive mødeledere har DST og FOI dog leveret detaljerede skriftlige indlæg til de møder, hvor man ikke har deltaget.

Der var deltagelse fra DST i det mest centrale af møderne. Emnerne var dels konklusionerne fra de tidligere workshops samt dels emner i relation til ændringer i den næste dataforordning, der skal træde i kraft fra 2014 i forbindelse med den ny fiskeripolitik. Blandt indstillingerne fra mødet kan nævnes (1) erstatning af datacalls med traditionel løbende årlig levering af økonomiske data indenfor realistiske tidsfrister, (2) omformulere forordningens krav om metadata til det som er baggrunden for kravet, nemlig kontrol fra kommissionen af at de indsamlede nationale data eksisterer i den aftalte form, (3) opfordring til samarbejde mellem DG Mare og Eurostat om økonomiske data for fiskerisektoren, ikke mindst data for fiskeindustrien og (4) ensartet anvendelse af PIM-metoden (Perpetual Investment Method) for fastlæggelse af værdien af kapital og afskrivninger for alle lande.

Fiskeriprojekt

På tidspunktet for overflytningen af regnskabsstatistikkerne til DST var det forudsat, at fiskeriregnskabsstatistikens IT-system ville blive revideret og udvidet i forbindelse med et ansøgt forskningsprojekt i samarbejde med Danmarks Fiskeriforening og fiskeriøkonomerne på FOI. Desværre blev der givet afslag på ansøgningen i 2009.

Efterfølgende er det blevet endnu mere tydeligt, at behovet for revision og udvidelse af dette IT-system er meget presserende. Derfor blev endnu en ansøgning fra de samme tre interessenter afleveret ultimo maj til EFF (European Fisheries Fund), der blev administreret af FødevarerErhverv (NaturErhvervstyrelsen). Meddelelse af tilsagn eller afslag var bebudet til omkring 1. september. Under hånden blev det ultimo september tilkendegivet, at der formentlig ville blive givet afslag.

For at sikre at statistikken for regnskabsåret 2011 kunne anvende det ny system, og FOIs bidrag til projektet i form af analyser baseret på det ny system kunne afvikles indenfor den stipulerede tidsramme, valgte DST at igangsætte arbejdet med projektet med risiko for ikke at få dækket udgifterne, hvis ansøgningen blev afslået. DST har valgt at planlægge det ny system baseret på egne IT-produkter og således ikke tage udgangspunkt i samme applikation som anvendes for jordbrug og akvakultur. Da der ved udgangen af oktober stadig ikke forelå en afgørelse på ansøgningen, valgte DST at stoppe projektet, indtil finansiering måtte foreligge. Der er indtil nu opstillet en detaljeret kravspecifikation for projektet med tilhørende use cases under anvendelse af en del ressourcer fra flere afdelinger i DST.

I skrivelse fra NaturErhvervstyrelsen til Danmarks Fiskeriforening af 29. november er der alligevel meddelt tilsagn til projektet med en projektperiode på 18 måneder startende fra tilsagnets dato. Forsinkelsen af projektstarten på 3 måneder indebærer at der er søgt og bevilget en forlængelse af projektperioden til udgangen af 2013, således at det bliver data for 2012, der bliver første år for det ny system.

Ud over forbedring af det anvendte IT-system er det en central del af projektet, at der sikres en bedre stikprøve af enhederne. For at sikre mulighederne herfor har FOI anmodet Fødevarerministeriet om at udsende en bekendtgørelse herom i henhold til Fiskerilovens § 112 stk. 2, således at fiskerne kan pålægges at give deres revisorer tilladelse til at aflevere regnskabsdata til statistikken, såfremt fiskerens fartøj udtrækkes i stikprøven. Efter møde i NaturErhvervstyrelsens fiskerisøjle med erhvervet, FOI og DST er det foreløbig besluttet at søge deltagelsen i statistikken forøget af frivillighedens vej. Foreningen har givet tilsagn om at ville medvirke til at få udtrukne fiskere til at give tilsagn. Der er planlagt nyt møde i fiskerisøjlen om dette.

Tilgængelighed af data

DST har revideret sin hjemmeside og herunder også emneopdelingen i statistikbanken. Det supplerende materiale om fisk, der tidligere fandtes under hjemmesidens temaoversigt "regnskabsstatistik for jordbrug og fiskeri" findes nu i "Find statistik" og Statistikoversigtens "Erhvervslivets sektorer" under statistikemnet "Fiskeri og akvakultur".

Regnskabsstatistikken for fiskeri for perioden 2004-08 er efter gældende regler overført til Statens Arkiver. De tilsvarende data vil inden ultimo januar blive lagt i DSTs forskerdatabase, således at forskerne i FOI kan anvende dem fremover.

*Nye tiltag for fiskeri i
2012:*

- Der vil især blive arbejdet med fiskeriprojektet. Sideløbende vil der blive arbejdet med forbedring af stikprøven.
- Der vil blive indgået en samarbejdsaftale mellem NaturErhvervstyrelsen og Danmarks Statistik om fiskeridata i statistikbanken og dataleverancer mv.

Produktionssamarbejde

På linie med tidligere har der været vejledning af individuelle forskere med behov for anvendelse af data, herunder også samarbejde om overflytning og udnyttelse af data i forskerdatabase.

På fiskeriområdet har der fortsat været samarbejde med FOI, DTU-aqua og Fiskeridirektoratet om fastlæggelse af nye begreber og segmenter i statistikken. Tilsvarende har der været samarbejde om data for akvakultur og fiskeindustri. Bl.a. er det besluttet at indarbejde økonomiske nøgletal i akvakulturstatistikken på linje med nøgletallene for jordbrug.

*Samarbejde med
NaturErhvervstyrelsen
(Fiskeridirektoratet (FD))*

Såvel for fiskeri som for akvakultur er dataleverancer fra Fiskeridirektoratet centrale for dels fastlæggelsen af populationen som for data til statistikkerne såsom værdi og mængde af de producerede arter.

Som en væsentlig forudsætning for arbejdet med det ny fiskeriprojekt er aftalt, at FD inden fremsendelse af data for 2011 i februar/marts 2012 fastlægger en ny afgrænsning af enhederne til statistikken, der også kan anvendes af DTU Aqua, hvorved bearbejdede logbogsdata her fra også direkte vil kunne anvendes i regnskabsstatistikken. I denne forbindelse er aftalt anvendelse af "frosne" versioner, der skal sikre, at de statistiske oplysninger, der afleveres fra DST og DTU Aqua til DG Mare og Eurostat er baseret på samme enheder.

Tilsvarende vil FD fremover levere tilpassede data vedrørende værdien af fiskerirettigheder fordelt på fartøjerne. Indarbejdelsen af disse data vil ske i samarbejde med forskerne på FOI.

FD og DST har endvidere drøftet et endnu tættere samarbejde om statistikken fremover. FD fremsendte i maj en hensigtserklæring om det fremtidige samarbejde, hvilket nu er fulgt op af et oplæg om integration af fiskeristatistikken i Danmarks Statistiks Statistikbank. Det fremgår af oplægget, at FD og DST vil sikre, at brugere af data for fiskeriområdet fremover kun behøver én indgang til data, nemlig DSTs statistikbank. FD vil inden udgangen af 1. kv. 2012 som pilotprojekt indlægge data for fiskefartøjer i statistikbanken. I løbet af 2012 ventes alle de relevante dele af FDs fiskeristatistik at blive flyttet fra FDs hjemmeside til statistikbanken. FD vil fortsætte udarbejdelsen af data om fiskeri til understøttelse af de administrative behov, mens den egentlige statistik vil være overført til statistikbanken, der også vil kunne nås fra et link på FDs hjemmeside.

I 2012 vil FD og DST udarbejde en egentlig samarbejdsaftale om data til statistikbanken og DSTs forskerdatabase samt for omfang og tidsplan for de hidtidige leverancer af data til regnskabsstatistikkerne for fiskeri og akvakultur.

Udvalg mv. Den løbende udarbejdelse og udvikling af statistikkerne drøftes i arbejdsgruppen for fiskeriregnskabsstatistik. Gruppen blev nedsat i april 2009 og har i 2011 holdt 2 møder.

I de særskilte kontaktudvalg for fiskeri og akvakultur med repræsentanter for erhvervet og dataleverandører har der i 2011 også været afholdt møde.

Brugerudvalget inviteres til at stille spørgsmål til og kommentere ovenstående status.